

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtru[m] in fractione panis species sacrame[n]talis fra[n]gat[ur]? 7

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

Talis enim refectio non diu sufficit homini, cuius corpus propter continuam deperditionem restauratione indiget: & tamen homo diu sustentari posset, si hostias & vinum consecratum sumeret in magna quantitate. Similiter etiam non potest stare quod quidam dicunt, quod species sacramentales nutriunt, propter formam substantialem panis & vini, quæ remanet: tum quia non remanet, ut supra habitum est*: tum quia non est actus formæ nutrire, sed magis materiæ, quæ accipit formam nutriti, recedente forma nutrimenti. Vnde dicitur* in 2. de Anima*, quod nutrimentum in principio est dissimile, in fine autem simile.

Ad primum ergo dicendum, quod facta consecratione dupliciter potest dici panis in hoc sacramento esse. Vno modo ipsa species panis, quæ retinet nomen prioris substantiæ, ut Gregor.* dicit in homil. Paschali. Alio modo potest dici panis ipsum corpus Christi: quod est panis mysticus de celo descendens. Ambr. ergo cum dicit †, quod iste panis non transit in corpus, accipit panem secundo modo: quia scilicet corpus Christi non conuertitur in corpus hominis, sed reficit mentem eius: non autem loquitur de pane, primo modo dicto.

Ad secundum dicendum, quod species sacramentales etsi non sint ea, ex quibus corpus hominis constat, tamen in ea conuertuntur, sicut dictum est*.

Ad tertium dicendum, quod species sacramentales, quamuis non sint substantia, habent tamen virtutem substantiæ, sicut dictum est*.

ARTIC. VII.

Utrum species sacramentales frangantur in hoc sacramento?

AD septimum sic proceditur. Videtur, quod species sacramentales non frangantur in hoc sacramento. Dicit enim Philosoph.* Meteor. 4. quod corpora dicuntur frangibilia propter determinatam dispositionem pororum: quod non potest attribui sa-

X 4 cra-

q. 75. a. 6

li. 2. de ani. te 45. tom 2.

Refertur de cons d. 2. c. species. † loco cit. in arg. In corp. art. ibid.

462

4. d. 10. 2.

1. ad 1. et

d. 12. q. 1.

a. 3. q. 1.

et 2. et 4.

oon. c. 67.

et op. 2. c.

8 et 1 Co.

11. lec. 5.

co. 6.

* lib. 4. in

sum 3. c.

2. ante

med.

eramentibus speciebus. Ergo sacramentales species non possunt frangi.

† lib. 2. ex
2. x. 77. et
78. 20. 2.

¶ 2 Præterea, Fractionem sequitur sonus. Sed species sacramentales non sunt sonabiles. Dicit enim Philosoph. 2. de Anima †, quod sonabile est corpus durum, habens superficiem lenem. Ergo species sacramentales non franguntur.

De conf.
d. 2. c. Ego
Berigar.

¶ 3 Præterea, Eiusdem videtur esse manducari, frangi, & masticari. Sed verum corpus Christi est quod manducatur: secundum illud Ioan. 6. Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem. Ergo corpus Christi est quod frangitur & masticatur. Unde in confessione Berengarij dicitur *, Consentio sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & corde & ore profiteor panem & vinum, quæ in altari ponuntur, post consecrationem verum corpus & sanguinem Christi esse; & in veritate manibus sacerdotum tractari, frangi, & fidelium dentibus atteri. Non ergo fractio debet attribui sacramentalibus speciebus.

SED contra est, quod fractio fit per diuisionem quantæ. Sed nullum quantum ibi diuiditur, nisi species sacramentales: quia neque corpus Christi, quod est incorruptibile; neque substantia panis, quæ non manet. Ergo species sacramentales franguntur.

li. 2. text.
64. & 33
tom. 2.
† al. non
habetur
ly existē-
te.

RESPONDEO dicendum, quod apud antiquos circa hoc multiplex fuit opinio. Quidam enim dixerunt, quod non erat in hoc sacramento fractio secundum rei veritatem, sed solum secundum aspectum inuentium. Sed hoc non potest stare: quia in hoc sacramento veritatis sensus non decipitur circa ea, quorum iudicium ad ipsum pertinet, inter quæ est fractio, per quam ex vno fiunt multa: quæ quidem sunt sensibilia communia, vt patet in libro de Anima *. Unde alij dixerunt, quod erat quidem ibi vera fractio, sine subiecto † existente. Sed hoc etiam sensui contradicit. Apparet enim in hoc sacramento aliquid quantum, prius vnum existens, postea in multa partitum: quod quidem oportet.

oportet esse subiectum fractionis. Non autem potest dici, quod ipsum corpus Christi verum frangatur. Primo quidem, quia est incorruptibile & impassibile. Secundo, quia est totum sub qualibet parte: (vt supra habitum est *) quod quidem est contra rationem eius, quod frangitur. Vnde relinquitur, quod fractio sit sicut in subiecto in quantitate dimensiuâ panis, sicut & alia accidentia. Et sicut species sacramentales sunt sacramentum corporis Christi veri, ita fractio huiusmodi specierum est sacramentum Domini & passionis, quæ fuit in corpore Christi vero.

q. 76. a. 3

Ad primum ergo dicendum, quod sicut in speciebus sacramentalibus remanet rarum & densum. (vt supra dictum est *) ita etiam remanet ibi porositas, & per consequens frangibilitas.

ar. 2. huius q. ad

Ad secundum dicendum, quod densitatem sequitur duritia. Et idem ex quo in speciebus sacramentalibus remanet densitas, consequens est, quod remaneat ibi duritia, & per consequens sonabilitas.

3.

Ad tertium dicendum, quod illud quod manducatur in propria specie, ipsum & frangitur & masticatur in sua specie. Corpus autem Christi non manducatur in sua specie, sed in specie sacramentali. Vnde & super illud Ioannis 6. Caro non prodest quicquam, dicit August. * Hoc est intelligendum secundum illos, qui carnaliter intelligebant: carnem quippe sic intellexerunt, quomodo in cadauere dilaniatur, aut in macello venditur. Et idem ipsum corpus Christi non frangitur nisi secundum speciem sacramentalem. Et hoc modo intelligenda est confessio Berengarij, vt fractio & attritio dentium referatur ad speciem sacramentalem, sub qua verè est corpus Christi.

tract. 27. in 10. inter prin. et me. t. 9

posita in arg. 3.

ARTIC. VIII.

463 4. dif. 12.

Utrum aliquis liquor possit vino consecrato commisceri?

q. 1. a. 2.

q. 6. q.

Ad octauum sic proceditur. Videtur, quod vino consecrato non possit aliquis liquor misceri.

quol. 10.

ar. 3.

Om-